

Prevenција: Prevenција: Školski preventivni program - univerzalna prevenција - Abeceda prevenције

Provoditelj: Vladimira Nazora

Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa

Cilj preventivnih programa koji obuhvaćaju univerzalnu razinu prevencije je osnaživanje učenika te podučavanje i uvježbavanje određenih vještina koje su im potrebne za usvajanje modela primjerenog ponašanja, razvoj otpornosti, i adekvatan rast i razvoj. Osnovna je funkcija škole pružiti podršku djeci u njihovom prirodnom procesu osobnog i socijalnog rasta i razvoja, usvajanju zdravih stilova i navika te osobno i društveno odgovornih oblika ponašanja. Univerzalna razina prevencije obuhvaća cijelu populaciju, odnosno populacijske skupine, primjerice sve učenike škole ili sve učenike pojedinog razrednog odjela.

Naglasak je na promicanju zdravih stilova i načina življenja kroz razne aktivnosti, projekte, predavanja i radionice u školi i izvan škole, u suradnji sa svim relevantnim institucijama (školska medicina, NZZJZ - Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja Osijek, Odjel prevencije PU OBŽ, PU Našice, Centar za socijalnu skrb Našice, Općinu Feričance i Donja Motičina, Crveni križ Našice, Centar za sigurniji Internet...

Osnovni cilj ŠPP je promicanje zaštite zdravlja mladih, usvajanje zdravih stilova života, usmjeravanje na društveno prihvatljive oblike ponašanja i smanjivanje interesa za sredstva ovisnosti te pravilno korištenje slobodnog vremena kroz različite izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.

Abeceda prevencije uključuje primjenu znanstveno evaluiranih preventivnih programa koji sadrže pripremljene aktivnosti za učenike i predavanja za roditelje učenika od 1.- 8. razreda.

Aktivnosti su namijenjene ujednačavanju preventivne prakse u hrvatskim školama.

Program se provodi na tri razine rada: s učenicima, nastavnicima i roditeljima.

Za svaki razred razrađeni su primjeri preventivnih aktivnosti za učenike i roditelje - 15 aktivnosti za učenike i dvije stručne teme za roditelje.

Realizacijom navedenih preventivnih aktivnosti ostvaruju se tri specifična cilja prevencije:

razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi

razvoj suradničkih socijalnih vještina

razvoj vještina nenasilnog rješavanja sukoba

Sažetak programa

U okviru školskog preventivnog programa provode se kontinuirano aktivnosti za sve učenike kroz nastavne predmete sukladno predmetnim kurikulumima i kurikulumima međupredmetnih tema u području Zdravstvenog odgoja – Živjeti zdravo - poticanje i razvijanje navika zdrave prehrane i tjelesne aktivnosti, Prevenције ovisnosti - prepoznavanje ovisničkih ponašanja i odupiranje njima, Prevenције vršnjačkog nasilja, Osobni i socijalni razvoj – na satima razrednog odjela. Radionice se provode tijekom cijele godine, timskim radom razrednika i pedagoginje škole.

U suradnji sa svim relevantnim institucijama (školska medicina, NZZJZ - Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja Osijek, Odjel prevencije PU OBŽ, PU Našice, Centar za socijalnu skrb Našice, Općinu Feričance i Donja Motičina, Crveni križ Našice, Centar za sigurniji Internet...realizirani su preventivni projekti na nivou škole za učenike i za roditelje:

1. Projekt: Odgovorno korištenje online tehnologija i mobilnih telefona - obilježavanje Dana sigurnijeg Interneta

2. Mjesec borbe protiv ovisnosti: Vrste ovisnosti mladih (alkohol, pušenje, kockanje, ovisnost o Internetu, računalnim igricama, droga, štetnost konzumacije energetskih pića ...) u suradnji s Centrom za socijalnu skrb Našice i policijskim službenikom za prevenciju PU Našice te NZZJZ Osijek.

Edukativno - interaktivno predavanje "Ovisnosti – problem obitelji i društva!" za učenike 6. razreda

Cilj edukacije je bio ukazati učenicima na probleme ovisnosti i posljedice koje ostavljaju na psiho – fizičko zdravlje

mladih, te sve veću ovisnost o Internetu.

Kroz međusobnu interakciju učenici su došli do spoznaje da previše vremena provode u online okruženju na raznim društvenim mrežama što se odražava na neposredno druženje učenika i kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

3. LEAD Online projekt - jačanje kritičkog mišljenja i vještina digitalne i medijske pismenosti kod mladih ljudi. Projekt je proveden s učenicima 7. i 8. razreda te učiteljima i stručnim suradnicima.

Cilj je obučiti učenike da prepoznaju diskurse mržnje i temeljne oblike netolerancije, predrasuda i diskriminacije te promicanje stavova i ponašanja koji poštuju ljudska prava preuzimajući ulogu graditelja zajednice. U projektu je sudjelovalo 65 učenika sedmih i osmih razreda, 5 učitelja i pedagoginja škole.

4. Projekt „Zdrav za 5“ za učenike 8. razreda / prevencija ovisnosti i promocija pro-socijalnog i preventivnog djelovanja

5. Projekt „Zajedno više možemo“ za učenike 4.-5.- 6. razreda/ Nacionalni projekt prevencije zlouporabe opojnih droga i drugih oblika ovisnosti, vandalizma, vršnjačkog nasilja i drugih oblika rizičnog ponašanja – PIA 1, PIA 2, MAH1, MAH 2

Prevencija i alternativa - edukativno predavanje za učenike 5. razreda (25 učenika) - službenik PU Našice

6. Sigurnost i zaštita djece na internetu – učenici i roditelji učenika od 4.- 8. razreda, učitelji i stručni suradnici, Odjel prevencije PU OBŽ

7. Zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih u sustavu javnog zdravstva Osječko-baranjske županije - projekt ranog otkrivanja mogućih poremećaja u ponašanju i mentalnom zdravlju djece i mladih- anketiranje učenika 7. razreda - upitnik " Moje snage i poteškoće" - u projekt sudjelovala 32 učenika

Istraživanje Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja NZJZ Osječko-baranjske županije - online ispunjavanje "CTC upitnika za djecu i mlade" - potrebe djece i mladih za preventivnim intervencijama / sudjelovao 25 učenika 8. razreda

Univerzalne preventivne aktivnosti usmjerene na opću populaciju i prevenciju rizičnih ponašanja djece i mladih.

Abeceda prevencije: voditelji školskih preventivnih programa - implementacija programa Abecede prevencije

1. cilj - razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi - u svim razredima 1. do 8. razreda na satu razrednog odjela realizirano 5 predviđenih aktivnosti za učenike (obuhvaćeno 102 učenika razredne nastave i 113 učenika predmetne nastave

Roditelji učenika 1. - 8. razreda - planirana 2 tematska sastanka / održana prva stručna tema za roditelje / ROS u svim razrednim odjelima

Aktivnosti su namijenjene ujednačavanju prevencijske prakse u hrvatskim školama.

1. Županije provedbe

Osječko-baranjska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.01.2024

Datum završetka: 31.12.2024.

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

NZJZ OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE, U suradnji s Odjelom za prevenciju PU Osječko – baranjske županije, Centrom za socijalnu skrb Našice, Školskom medicinom, općinom Feričanci i Donja Motičina te Crvenim križem Našice

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: OŠ VLADIMIRA NAZORA FERIČANCI / OPĆINA FERIČANCI

Godina u kojoj se program provodio: 2024

Broj obuhvaćenih korisnika: 215

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Preuzeti program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Škola

9. Rizični i zaštitni čimbenici na koje program cilja

Rizični čimbenici: dob učenika, specifične obiteljske situacije

Nedostatak sadržaja koji pomažu u kvalitetnoj organizaciji slobodnog vremena, dostupnost sredstava ovisnosti - energetska pića, ovisnost o društvenim mrežama - druženje u virtualnom okruženju, negativan utjecaj vršnjaka, neprimjerena komunikacija i nasilje putem interneta, online igrice, izostanak roditeljskog nadzora i neadekvatna komunikacija unutar obitelji

Zaštitni čimbenici: Razred kao zajednica, podrška stručnih suradnika, Kvalitetna organizacija slobodnog vremena ponuda različitih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti - suradnja sa športskim klubovima, umjetničkim društvima i svima koji promiču zdrav način

života, njegovanje zdravih životnih stilova putem sportskih manifestacija - međusobna podrška i potpora, nadzor roditelja nad aktivnostima njihove djece, jačanje sposobnosti odupiranja negativnim pritiscima vršnjaka

10. Procjena potreba

Način provedbe: Procjena stanja i potreba utvrđena je temeljem razrednih izvješća i inicijalnog stanja na početku školske godine- zdravstvenom, socijalnom, odgojnom- analiza izvješća. Svaki razrednik napravio je procjenu stanja i potrebe svog razrednog odjela te je napravljena procjena stanja i potreba na nivou škole u zdravstvenom, socijalnom i pedagoškom smislu. Dobiveni rezultati ukazuju da je najznačajnija ovisnost o internetu i društvenim mrežama te ponašanju učenika u virtualnom okruženju. Učenici provode puno vremena na društvenim mrežama, a samo manji dio njih ima roditeljsku kontrolu. Anketnim upitnikom došli smo do spoznaje da učenici dnevno na Internetu provode 4 do 6 sati. Djeca i mladi pretjerano ovise o medijima i često im se sami ne mogu oduprijeti.

Očekivani rezultati: Roditelje informirati o opasnostima virtualnog svijeta, razjasniti neke činjenice i upoznati ih sa zakonskom regulativnom i potrebom nadzora roditelja o odgovornom korištenju online tehnologija i mobilnih telefona.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 32

12. Ciljevi programa

Opći: Osnježivanje učenika te podučavanje i uvježbavanje određenih vještina koje su im potrebne za usvajanje modela primjerenog ponašanja, razvoj otpornosti, i adekvatan rast i razvoj

Promicanje zdravog načina življenja ,prevencija rizičnih ponašanja djece i mladih u neposrednom školskom i online okruženju, promicanje tolerancije i asertivne komunikacije, usvajanje zdravih stilova života, podizanje razine samosvijesti o odgovornosti u očuvanju vlastitog i tuđeg zdravlja.

Specifični: Abeceda prevencije obuhvaća pripremljene aktivnosti za učenike i predavanja za roditelje.

TRI SPECIFIČNA CILJA PREVENCIJE:

razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi

razvoj suradničkih socijalnih vještina
razvoj vještina nenasilnog rješavanja sukoba

Smanjenje ovisnosti o društvenim mrežama, odgovorno korištenje online tehnologija, primjerena komunikacija i ponašanje u virtualnom okruženju, razvoj pozitivne slike o sebi, aktivno korištenje slobodnog vremena u funkciji očuvanja zdravlja.

13. Ciljana skupina

Osnovna škola

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Učenici 1. -8. razreda

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 215

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Radionica

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa

18. Metoda evaluacije

Analiza dokumentacije- realizacija aktivnosti, procjena učinka - upitnici za učenike nakon održanih radionica, broj održanih radionica, predavanja i roditeljskih sastanaka

19. Evaluatori

Unutarnji i vanjski

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Prevenција psiholoških poteškoća koje počinju u osnovnoškolskoj dobi te zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih osnovnoškolskog uzrasta (brižnost, empatija, iskrenost, odgovorno ponašanje, odolijevanje pritisku vršnjaka i vršnjačko pripadanje, svijest o opasnosti digitalnog svijeta, pozitivna slika o sebi, samopoštovanje i samopouzdanje, vještina nošenja sa životnim situacijama, samokontrola, tolerancija i dr.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

nema proračuna

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):